

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2005. november 4.

ESZPERANTÓ NYELV

**EMELT SZINTŰ ÍRÁSBELI
ÉRETTSÉGI VIZSGA**

**JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI
ÚTMUTATÓ**

OKTATÁSI MINISZTERIUM

Általános útmutató

1. Jó megoldásként csak a Javítási-értékelési útmutatóban megadott megoldások fogadhatók el.
2. Minden jó megoldás 1 pontot ér.
3. Ha a vizsgázó egy kérdésre több választ ad, akkor sem adható pont, ha a jó válasz is közte van.
4. Fél pont és többletpont nem adható.
5. A feladatok után található szürke mező szolgál a pontozásra: a helyes megoldást jelölje egyessel, a helytelenül nullával!
6. A pontszámok összesítése a feladatlapon utolsó oldalán található összesítő táblázatban történik.
7. Az egyes vizsgarészekben a kérdések száma nem mindig egyezik meg a vizsgapontok számával, ezért helyenként átszámításra van szükség. A vizsgapontok kiszámításához használja a Javítási-értékelési útmutató táblázatait!

Olvasott szöveg értése**Általános útmutató**

Az elérhető maximális vizsgapont: 30.

Az elérhető maximális dolgozatpont: 30.

Részletes útmutató**1. feladat**

	Vera	Falsa
1.	x	
2.		x
3.	x	
4.		x
5.	x	
6.	x	
7.		x
8.	x	

2. feladat

9. uzi
10. problemojn
11. liberecon
12. mortigis
13. kuraĝuloj
14. malpermesitan
15. ŝanĝi
16. komprenis
17. pliboniĝis
18. danĝero
19. klarigi
20. geavoj

3. feladat

21.	22.	23.	24.	25.	26.	27.	28.	29.	30.
a	j	b	d	f	i	g	k	e	h

Nyelvhelyesség**Általános útmutató**

Az elérhető maximális vizsgapont: 30.

Az elérhető maximális dolgozatpont: 36.

A dolgozatpontok vizsgapontokká való átalakítása az alábbi táblázat szerint történik:

dolgozatpont	vizsgapont	dolgozatpont	vizsgapont	dolgozatpont	vizsgapont
36	30	24	20	12	10
35	30	23	20	11	10
34	29	22	19	10	9
33	28	21	18	9	8
32	27	20	17	8	7
31	26	19	16	7	6
30	25	18	15	6	5
29	25	17	15	5	5
28	24	16	14	4	4
27	23	15	13	3	3
26	22	14	12	2	2
25	21	13	11	1	1

Részletes útmutató**1. feladat**

1. sin
2. lin
3. min
4. vin
5. vian
6. vin
7. vin
8. ĝin
9. viajn

2. feladat

10. havas
11. da
12. ĉar
13. tial
14. iom
15. bone
16. estas
17. kiuj
18. sin

3. feladat

19. kion
20. kiom
21. tiom
22. io
23. nenio
24. kiu
25. tia
26. tiel / ĉiu
27. ĉiu / tiel
28. kiel

4. feladat

29.	30.	31.	32.	33.	34.	35.	36.
c	a	d	c	a	d	b	b

Hallott szöveg értése

Általános útmutató

Helyesírási és nyelvhelyességi hibáért nem vonunk le pontot.

Az elérhető maximális vizsgapont: 30.

Az elérhető maximális dolgozatpont: 25

A dolgozatpontok vizsgapontokká való átalakítása az alábbi táblázat szerint történik:

dolgozatpont	vizsgapont	dolgozatpont	vizsgapont	dolgozatpont	vizsgapont
25	30	17	21	9	11
24	29	16	19	8	9
23	28	15	18	7	8
22	27	14	17	6	7
21	26	13	16	5	6
20	24	12	14	4	4
19	23	11	13	3	3
18	22	10	12	2	2
				1	1

Részletes útmutató

1. feladat

	A	B
1.	X	
2.	X	
3.		X
4.		X
5.	X	
6.		X

2. feladat

7. literaturo
8. amikoj / geamikoj
9. konflikton / kverelon ks.
10. intereso
11. daŭrigi / plu fari ks.
12. duonjaro
13. librojn

3. feladat

14.	15.	16.	17.	18.
B	A	A	B	B

4. feladat

19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.
a	d	a	c	d	b	c

Az elhangzott szövegek

1.

En Ŝanhajo, kie loĝas 12 milionoj da homoj kaj maljunuloj konsistigas pli kaj pli multajn procentaĵojn, leviĝas nerimarkite nova okupo – akompanado de maljunuloj en postlaboraj horoj. Plejparto de la akompanistinoj estas 20-30-jaraj junulinoj.

En landoj kun perfekta socia servo tiu okupo certe ne estas sensacia, sed en Ŝanhajo ĝi vekis diskuton. Iuj rigardas ilin anĝeloj distrantaj maljunulojn, aliaj rigardas ilin nur altklasaj servistinoj, kaj triaj sentas maltrankvilon, ke akompanistinoj kaŭzos malakordojn en la familioj de la dungantoj. Kiel vi opinias pri tiu okupo? Jenaj tri rakontoj helpas vin fari propran konkludon.

Rakonto de oficistino

Mi fariĝis akompanistino tute hazarde. Iun tagon mi estis mallaŭte voĉleganta *La Ruĝa kaj la Nigra* de Stendhal sidante sur benko en parko. Min aŭskultis apudsidanta maljunulino. Mi absorbiĝis en legado kaj ĉesis legi ĉe la falo de la vesperkrepusko. Mi leviĝis kaj trovis, ke la maljunulino ankoraŭ dronis en la romano. Ŝi petegis min: „Tre bone vi legis! Ĉu vi povus daŭrigi la legadon en mia hejmo kontraŭ rekompenco?” Mi hezitis kaj tamen konsentis. Mi legis por ŝi 2-3-foje ĉiusemajne, po unu horo kaj por ĉiu horo ŝi pagis al mi 5 juanojn. Ŝi tre ŝatis mondfamajn verkojn, kaj mi legis por ŝi *La Ruĝa kaj la Nigra*, *La Traviata*, *Anna Karenina*... Poste ŝi malsaniĝis kaj mi ĉesis viziti ŝin. Iun tagon ŝia nepo telefonis al mi, ke mi tuj iru al lia avino kun *Jane Eyre*, kies kelkaj paĝoj restis nelegitaj. Kiam mi atingis ŝin, mi trovis, ke ŝi agonias pro kancero. Ŝi ripetade murmuris mian nomon. Vidinte min, ŝiaj familianoj tuj laŭte anoncis al ŝi mian alvenon. Ŝi malrapide malfermis la okulojn, fiksita la rigardon sur mi kaj diris malkontinue: „Bonvolu... finlegi... mi aŭskultas...”

Rakonto de studentino

Mi akompanis eminentan intelektulon, kies vivkondiĉoj estis tre bonaj. Rekomendinto informis min, ke li volas akompanistinon de literatura fako kaj ŝi devas porti lin per rulseĝo en parkon en dimanĉo por sunumado, ĝuo de pejzaĝo kaj babilado. Mi atingis lin en difinita horo, kaj li jam estis en rulseĝo. Li estis tre ĝentila erudito. Ĉe la unua renkontiĝo li impresis min kiel mentoro. Li ĝoje diris, ke realiĝis lia multjara deziro havi junan amikon, kiu ŝatas literaturon, historion kaj filozofion.

Ofta renkontiĝo kaj interkompreno faris min kaj la maljunulon tre intimaj amikoj. Mi multe lernis de lia alta klereco. Sed samtempe mi rimarkis, ke li kaj liaj infanoj vivas ne harmonie. Timante estigi konflikton en lia familio, mi aludis al li mian intencon ĉesi viziti lin. Li diris kun vespiro: „Esence ekzistas en nia familio ne malakordo, sed nur manko de komuna intereso.” Mi komprenis lin kaj decidis daŭrigi la akompanadon spite la embarason.

Duonjaron poste forpasis la maljunulo. Advokato alvokis min al proklamo de la testamento de la maljunulo. Ĉi tiu skribis en la testamento: „Ĉar miaj gefiloj kaj nepoj okupas sin pri naturaj sciencoj kaj inĝenieroj, mi decidis donaci al fraŭlino B miajn trimil librojn literaturajn, historiajn kaj filozofiajn.” Mi estis surprizita kaj nenion povis diri dum longa tempo.

Rakonto de infanĝardenistino

Mi akompanis solecan maljunulon, kiu multe suferis dum sia vivo, sed akiris en sia maljuneco grandan sumon da mono. Liaj malfeliĉaj travivaĵoj vekis mian simpatian kaj mi multe laboris por gajigi lian vivon. Iom post iom mi fariĝis lia apogilo en la spirito. Li multe salajris min, por ke mi akompanu lin 3-4 fojojn ĉiusemajne. Lia hejmo preskaŭ fariĝis mia dua oficejo. Sed iun tagon mi renkontis lian erotikan rigardon. Mi tuj leviĝis por foriri, sed li prezentis al mi stakon da mono postulante amoron. Mi forkuris en kolerego. Mi akompanis poste neniun maljunulon.

(EPĈ)

2.

Mi tre kore salutas vin karaj geaŭskultantoj! Nian programon dediĉitan al doktoro Ludoviko Zamenhof malfermis la esperantista himno, La Espero, en la plenumo de la ensemblo de kanto kaj danco de la Varsovia Politekniko.

La himno kreiĝis en la pionira epoko de Esperanto, ankoraŭ antaŭ la unua Universala Kongreso en *Boulogne-sur-Mer* en la 1905-a jaro. Sed dank'al la perfekta sistemo de muziknotoj, ĝi konserviĝis ĝis hodiaŭ en la iama formo. Bedaŭrinde en la epoko de Zamenhof ne ekzistis ankoraŭ perfekta sistemo de son- kaj voĉregistrado. Tamen eĉ tiujn ne tute perfektajn tiutempajn maŝinojn oni utiligis por registri la voĉon de la kreinto de Esperanto.

Ĝis hodiaŭ konserviĝis du ne tute klaraj specimenoj de la Zamenhova voĉo, se ne konsideri la registraĵon de la preskaŭ misformiĝinta laŭtleĝado de la poemo La Espero.

Kanadaj esperantistoj el Montrealo por havigi al si la perfektan prononcmodelon sendis al doktoro Ludoviko Zamenhof fonografon, kaj petis lin prezenti lecionon de elparolado. Post multaj jaroj la voĉo de doktoro Zamenhof jam en surbendigita formo revenis al Eŭropo. Ricevis ĝin la konata kolektanto de sondokumentoj, Peter Shirperoort en Britujo, kaj sekve pludonacis ĝin al mi. Laŭ mia ekzamenado montriĝis, ke la registraĵo plej verŝajne devenas el la 1902-a jaro. Zamenhof volis tiam prezenti al la kanadanoj kiel eble plej klaran prononcmodelon, li do legis la tekston iom nenature, laŭ iom artefariteca maniero, sed ja tio tute ne senvalorigas la registraĵon. Kaj, do, ni aŭskultu.

(registraĵo laŭ la Pola Radio)

Íráskészség

Általános útmutató

Az írásfeladatok értékelése központilag kidolgozott analitikus skálák segítségével történik. Ez az értékelési eljárás meghatározott értékelési szempontokon, valamint az egyes szempontokhoz tartozó szintleírásokon alapul. Mindegyik írásbeli munkát e szempontok segítségével kell értékelni oly módon, hogy a dolgozatot minden egyes értékelési szempontnál újra kell olvasni.

Ezen értékelési eljárás további sajátossága, hogy a szintleírások a nyelvi teljesítményt értékelő szempontoknál nem tartalmaznak hibaszámokra vonatkozó utalásokat, valamint nem osztályozzák előre az egyes hibatípusokat a hibák súlyossága alapján. Ennek oka az, hogy az egyes nyelvi hibák súlyosságát (értelemzavaró vagy nem értelemzavaró hiba) csak az adott szövegkörnyezet figyelembevételével lehet megállapítani.

A javítás alapelvei

1. Az adott szinten bizonyos lexikai egységek és nyelvtani struktúrák produktív használata nem várható el a vizsgázótól. Az ilyen típusú hibákat az értékelésnél nem kell figyelembe venni.
2. Az ismétlődő hibákat csak egyszer kell az értékelésnél figyelembe venni.
3. A dolgozatot akkor is értékelni kell, ha a vizsgázó kevesebbet vagy többet ír a megadott szöveghossznál.
4. Fél pontok és jutalompontok nem adhatók.
5. A javító tanár szöveges értékeléssel is kiegészítheti a pontozásos értékelést.

1. feladat

A javítás alapelvei

Összefoglaló táblázat az értékelési szempontokról.

Értékelési szempontok	Pontszám
Tartalom és szöveghosszúság	5 pont
Szövegalkotás	3 pont
Formai jegyek és hangnem	2 pont
Szókincs, kifejezésmód	5 pont
Nyelvhelyesség	5 pont
Összesen	20 pont

1. Amennyiben a dolgozat a „*Tartalom és szöveghosszúság*” értékelési kategória alapján 0 pont, akkor a többi szempont nem értékelhető, az összpontszám 0 pont.
2. Mivel a két feladat aránya az értékelésben 1/3-2/3, az első feladat pontszámát felezni kell, azaz 10 vizsgapont szerezhető. Amennyiben a pontszám felezése után kapott összeg fél pontra végződik, felfele kell kerekíteni.

Az értékelési szempontok részletes kifejtése

Tartalom és szöveghosszúság

E szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó

- hány irányító szempontra tér ki, és megfelelően tárgyalta-e azokat,
- hogyan valósította meg a kommunikációs célokat,
- megfelelő hosszúságú szöveget hozott-e létre.

A tartalmi teljesség megítélésénél az a döntő, hogy a vizsgázó közli-e az adott szituációban lényeges információkat. Egy adott irányító szempont tárgyalása akkor tekinthető a szintnek megfelelőnek, ha a vizsgázó kitér a megadott szempontra, mondatai minden lényeges

információt tartalmaznak, illetve minden lényeges információra rákérdeznek és ismétlésektől mentesek. Amennyiben egy irányító szemponthoz több alpont tartozik, a szempont kifejtése akkor tekinthető megfelelőnek, ha a vizsgázó az összes alpontot tárgyalja. Ha a vizsgázó egy irányító szempontra kitér, de mondatai nem tartalmaznak minden lényeges információt, illetve nem kérdeznek rá minden lényeges információra, az adott irányító szempont tárgyalása csak részben megfelelő. Az adott irányító szempont tárgyalása abban az esetben is csak részben megfelelő, ha a vizsgázó más anyanyelvű olvasó számára értelmezhetetlen információt ad meg (pl. az életkor helyett a vizsgázó azt adja meg, hogy tizenkettedikes).

Érdeklődő típusú levél esetén előfordul, hogy a vizsgázónak bizonyos információkra kell rákérdeznie. Ebben az esetben a megfelelő kérdés feltevése azt jelenti, hogy a vizsgázó megfelelően fejtette ki az adott szempontot.

Egyes vizsgafeladatoknál a tartalom értékelésénél a segédanyag tartalmi információi is irányadóak lehetnek. Ekkor azt is figyelembe kell venni, hogy a vizsgázó írásműve nem tartalmaz-e sokkal kevesebb információt, mint a segédanyag. Amennyiben azonban a feladat nem tartalmaz erre vonatkozó utasítást, akkor nem kérhető számon a vizsgázón az összes segédanyagban megjelenő információ.

A nyelvi okokból érthetetlen szövegrészeket a *Tartalom és szöveghosszúság* szempontnál úgy kell értékelni, mintha a vizsgázó nem tért volna ki rá, azaz az adott irányító szempont nem megfelelő. Az ilyen típusú hibákat figyelembe kell venni a nyelvi teljesítmény értékelésekor is, azaz a hiba jellegétől függően a *Szókincs, kifejezés mód* vagy a *Nyelvhelyesség* szempontoknál.

Szövegalkotás

E szemponton belül azt értékeljük, hogy

- logikus-e az irányító szempontok elrendezése és ezáltal a szöveg gondolatmenete,
- megfelelő-e a gondolati tagolás, azaz van-e bevezetés, tárgyalás és befejezés,
- hogyan használja a vizsgázó a szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemeit (pl. egyszerű kötőszók, névmások).

A *Szövegalkotás* szempontnál a *Tartalom és szöveghosszúság* szemponttól függetlenül kell eljárni és csak a tárgyalt szempontok alapján lehet megítélni a dolgozat felépítését és gondolatmenetét.

A szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemeit akkor használja helyesen a vizsgázó, ha törekszik arra, hogy kötőszók, névmások, határozószók stb. segítségével valódi szöveget hozzon létre.

Formai jegyek és hangnem

- E szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó által létrehozott szöveg megfelel-e a feladat szövegfajtájával szemben állított formai követelményeknek
- hangneme levél esetében megfelel-e a címzetthez való viszonyoknak, egyéb szöveg esetében a meghatározott közlési szándéknak.

Szókincs, kifejezés mód

E szemponton belül azt értékeljük, hogy

- megfelel-e a vizsgázó által használt szókincs a témának, a szituációnak, a szerepnek és a közlési szándéknak,
- megfelel-e a szóhasználat az emelt szintű érettségi vizsga követelményeinek.

Az egyes hibák súlyozása annak alapján történik, hogy milyen mértékben nehezítik a megértést. Értelemzavaró hibának az számít, ha a mondat/szövegrész tartalma csak újraolvasás után érthető.

A nyelvi hibákat az értékelés során csak egyszer szabad figyelembe venni, azaz a hiba jellegétől függően vagy a *Szókincs, kifejezés mód* vagy a *Nyelvhelyesség* szempontnál.

Amennyiben például a vizsgázó helytelen elöljárót használ, ezt a hibát csak a *Szókincs, kifejezésmód* szempontnál lehet értékelni. Ha azonban egyáltalán nem használ vonzatot, ezt a hibát csak a *Nyelvhelyesség* szempontnál lehet értékelni.

Azoknál az értelemzavaró hibáknál, amelyek következtében egy-egy mondatrész vagy mondat mondanivalója válik érthetatlenné, és amelyeknél a hiba komplexitása miatt nem lehet eldönteni, hogy lexikai vagy nyelvtani hibáról van-e szó, az egyszeri értékelés elve nem érvényes. Az ilyen típusú hibákat tehát mindkét szempontnál értékelni kell.

E szempont értékelésénél a megszólítás és az elköszönés hibáit is figyelembe kell venni.

Nyelvhelyesség

E szemponton belül azt értékeljük, hogy

- megfelel-e a vizsgázó által létrehozott szöveg a mondattan, az alaktan és a helyesírás normáinak,
- megfelel-e a nyelvhasználat az emelt szintű érettségi vizsga követelményeinek (mennyire változatosak a nyelvtani struktúrák és a mondatszerkesztés).

Az egyes hibák súlyozása annak alapján történik, hogy milyen mértékben nehezítik a megértést.

Javítási jelrendszer

A hibákat a lap jobb oldalán található sávokban kell jelölni a következők szerint:

1. oszlop:

Tartalom és szöveghossz

Bekarikázott számokkal jelöljük a teljesen kifejtett irányítási szempontokat. Mínuszjel követi a csak részben kifejtett szempontot.

Szövegalkotás

T = helytelen tagolás

K = kohéziós hiba

Formai jegyek és hangnem

F = hiányzó,

bekarikázott F = meglévő formai jegyek

Hn = nem megfelelő hangnem

2. oszlop:

Szókincs, kifejezésmód

L = lexikai hiba

LÉ = értelemzavaró lexikai hiba

Kif = kifejezésmódbeli hiba

3. oszlop

Nyelvhelyesség (mondattan, alaktan, helyesírás)

Ny = nyelvhelyességi hiba

H = helyesírási hiba

NyÉ = értelemzavaró nyelvi hiba

A szövegben használt jelek:

aláhúzás = nyelvtani vagy helyesírási hiba,

hullámos vonal = lexikai, kifejezésmódbeli hiba

hiányjel = hiányzik egy szó,

nyíl = szórendi hiba,

aláhúzás_i = ismétlődő hiba.

Az ismétlődő hibákat, valamint az olyan hibákat, amelyeknél az adott nyelvtani struktúra ismerete nem várható el a vizsgázótól, csak a szövegben kell jelölni, a javításávban nem.

Értékelési skála (1. feladat)*Tartalom és szövegösszesség*

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A vizsgázó öt irányító szempontot dolgozott ki megfelelően. A kommunikációs célokat megfelelően valósította meg. A megadott szövegösszesség keretei között maradt (100–150 szó).	A vizsgázó négy vagy három irányító szempontot dolgozott ki megfelelően, a többi pedig csak részben vagy egyáltalán nem. A kommunikációs célokat többnyire megfelelően valósította meg. Legalább 80–100 szó hosszúságú szöveget hozott létre.	A vizsgázó két irányító szempontot dolgozott ki megfelelően, a többi pedig csak részben vagy egyáltalán nem. vagy: Egy irányító szempontot dolgozott ki megfelelően, és van még olyan irányító szempont, amelyet részben tárgyalt. vagy: Legalább három irányító szempontot tárgyalt részben. A kommunikációs célokat részben valósította meg. 60–80 szó hosszúságú szöveget hozott létre.	A vizsgázó egy irányító szempontot sem dolgozott ki megfelelően. vagy: Háromnál kevesebb irányító szempontot tárgyalt részben. Alapvető kommunikációs célját nem éri el. vagy: Más témáról írt. A dolgozat terjedelme 50 szónál rövidebb.

Szövegalkotás

3 pont	2 pont	1 pont	0 pont
A szöveg felépítése, az irányító szempontok elrendezése logikus. A gondolati tagolás megfelelő: van bevezetés, tárgyalás és befejezés. A vizsgázó megfelelően használja a szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemeit: létrejön a szövegkohézió. A formai tagolás megfelelő.	A szöveg felépítése többnyire logikus. A vizsgázó törekszik a gondolati tagolásra: van bevezetés vagy befejezés. A vizsgázó nagyrészt megfelelően használja a szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemeit. A mondatok többnyire szervesen kapcsolódnak egymáshoz.	A mondanivaló nem mindenütt logikus elrendezésű. A vizsgázó nem törekszik a gondolati tagolásra: hiányzik a bevezetés és befejezés. Az írásmű még szövegnek tekinthető, bár mondatok több helyen nem kapcsolódnak egymáshoz.	Nem jött létre szöveg. A mondanivaló nem logikus elrendezésű, a gondolatok esetlegesen követik egymást. Az írásmű tagolatlan és áttekinthetetlen, izolált mondatok halmazából áll.

Formai jegyek és hangnem

	2 pont	1 pont	0 pont
	A szöveg formai jegyei teljesen megfelelnek a szövegfajtának, hangneme a közlési szándéknak és/vagy a címzethez való viszonyoknak. Helyes a megszólítás, az aláírás, a dátum és az elköszönés.	A szöveg formai jegyei nagyjából megfelelnek a szövegfajtának, hangneme a közlési szándéknak és/vagy a címzethez való viszonyoknak. Van helyes megszólítás és aláírás, valamint elfogadható dátum és elköszönés.	A szöveg formai jegyei nem felelnek meg a szövegfajtának, hangneme a közlési szándéknak és/vagy a címzethez való viszonyoknak. Hiányzik vagy nem elfogadható a megszólítás és/vagy az aláírás.

Szókincs, kifejezőmód

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A szöveget a témának és a közlési szándéknak megfelelő változatos szókincs jellemzi. Az előforduló kisebb lexikai pontatlanságok nem nehezítik a megértést.	A szöveget nagyrészt a témának és a közlési szándéknak megfelelő szókincs jellemzi. A vizsgázó törekszik a változatos szóhasználatra. Néhol nem megfelelő a szóhasználat, ez azonban alig nehezíti a mondanivaló megértését.	A szöveget egyszerű szókincs jellemzi. Sokszor nem megfelelő a szóhasználat, ami helyenként jelentősen nehezíti és/vagy akadályozza a mondanivaló megértését. Sok a szóismétlés.	A szövegben felhasznált szókincs szegényes. A nem megfelelő szóhasználat több helyen nehezíti és/vagy akadályozza a szöveg megértését.

Nyelvhelyesség

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A vizsgázó változatos nyelvtani struktúrákat használ, mondat szerkesztése is változatos. A szöveg hibátlan vagy csak kevés, a szöveg megértését nem nehezítő nyelvi (mondattani, alaktani, helyesírási) hiba található benne.	A vizsgázó törekszik a változatos nyelvtani struktúrák használatára és a változatos mondat szerkesztésre. A szöveg több nyelvi (mondattani, alaktani, helyesírási) hibát tartalmaz, amelyek azonban a megértést nem nehezítik.	A vizsgázó csak egyszerű nyelvtani struktúrákat használ és/vagy mondat szerkesztése nem kellően változatos. A szöveg sok olyan nyelvi (mondattani, alaktani, helyesírási) hibát tartalmaz, amelyek többször nehezítik a megértést.	A szöveget a szintnek nem megfelelő, túlságosan egyszerű nyelvtani struktúrák és igénytelen mondat szerkesztés jellemzi. A szövegben sok, a szöveg megértését jelentősen nehezítő és/vagy akadályozó hiba található.

2. feladatA javítás alapelvei

Összefoglaló táblázat az értékelési szempontokról.

Értékelési szempontok	Pontszám
Tartalom és szöveghossz	5 pont
Szövegalkotás	5 pont
Szókincs, kifejezésmód	5 pont
Nyelvhelyesség	5 pont
Összesen	20 pont

Amennyiben a dolgozat a „*Tartalom és szöveghossz*” értékelési kategória alapján 0 pont, akkor a többi szempont nem értékelhető, az összpontszám 0 pont.

Az értékelési szempontok részletes kifejtése*Tartalom és szöveghossz*

E szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó

- hány irányító szempontra tér ki, és milyen mélységben tárgyalta azokat,
- megfelelően kifejtette-e és indokolta-e véleményét,
- megfelelő hosszúságú szöveget hozott-e létre.

A témakifejtés során a vizsgázónak a megadott témát tágabb kontextusba kell helyeznie, továbbá ki kell fejtenie, és érvekkel alá kell támasztania véleményét (valamelyik irányító szempont kapcsán).

A nyelvi okokból érthetetlen szövegrészeket a *Tartalom* szempontnál úgy kell értékelni, mintha a vizsgázó nem tért volna ki rá, azaz az adott irányító szempont nem megfelelő. Az ilyen típusú hibákat figyelembe kell venni a nyelvi teljesítmény értékelésekor is, azaz a hiba jellegétől függően a *Szókincs, kifejezésmód* vagy a *Nyelvhelyesség* szempontoknál.

*Szövegalkotás**Szókincs, kifejezésmód**Nyelvhelyesség*Javítási jelrendszer

Lásd az első feladatánál.

Értékelési skála (2. feladat)

Tartalom és szöveghossz

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
<p>A vizsgázó öt irányító szempontot dolgozott ki megfelelően.</p> <p>A kommunikációs célokat megfelelően valósította meg. Részletesen kifejtette, és érvekkel megfelelően alátámasztotta véleményét.</p> <p>A megadott szöveghosszúság keretei között maradt (200–250 szó).</p>	<p>A vizsgázó négy vagy három irányító szempontot dolgozott ki megfelelően, a többit pedig csak részben vagy egyáltalán nem.</p> <p>A kommunikációs célokat többnyire megfelelően valósította meg.</p> <p>Törekedett arra, hogy részletesen kifejtse, és érvekkel alátámassza véleményét.</p> <p>Legalább 140–190 szó hosszúságú szöveget hozott létre.</p>	<p>A vizsgázó két irányító szempontot dolgozott ki megfelelően, a többit pedig csak részben vagy egyáltalán nem.</p> <p>vagy: Egy irányító szempontot dolgozott ki megfelelően, és van még olyan irányító szempont, amelyet részben tárgyalt.</p> <p>vagy: Legalább három irányító szempontot tárgyalt részben.</p> <p>A kommunikációs célokat részben valósította meg. Nem fejtette ki véleményét, alig érvelt.</p> <p>60-130 szó hosszúságú szöveget hozott létre.</p>	<p>A vizsgázó egy irányító szempontot sem dolgozott ki megfelelően.</p> <p>vagy: Háromnál kevesebb irányító szempontot tárgyalt részben.</p> <p>Alapvető kommunikációs célját nem éri el.</p> <p>Nem fejtette ki véleményét.</p> <p>vagy: Más témáról írt.</p> <p>A dolgozat terjedelme 60 szónál rövidebb.</p>

Szövegalkotás

5 pont	4-3 pont	2-1 pont	0 pont
<p>A szöveg felépítése, az irányító szempontok elrendezése logikus.</p> <p>A gondolati tagolás megfelelő: van bevezetés, tárgyalás és befejezés.</p> <p>A vizsgázó megfelelően használja a szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemeit: létrejön a szövegkohézió.</p> <p>A formai tagolás megfelelő.</p>	<p>A szöveg felépítése, az irányító szempontok és az ezekhez kapcsolódó gondolatok elrendezése többnyire logikus.</p> <p>A vizsgázó törekszik a gondolati tagolásra.</p> <p>Nagyrészt megfelelően használja a szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemeit. A mondatok többnyire szervesen kapcsolódnak egymáshoz.</p> <p>Amennyiben a szöveg formailag nem megfelelően tagolt, az alacsonyabb pontszámot kell adni.</p>	<p>A mondanivaló nem mindenütt logikus elrendezésű.</p> <p>A vizsgázó nem törekszik a gondolati tagolásra.</p> <p>Az írásmű még szövegnek tekinthető, bár mondatok több helyen nem kapcsolódnak egymáshoz.</p> <p>Amennyiben a szöveg formailag nem megfelelően tagolt, az alacsonyabb pontszámot kell adni.</p>	<p>Nem jött létre szöveg.</p> <p>A mondanivaló nem logikus elrendezésű, a gondolatok esetlegesen követik egymást.</p> <p>Az írásmű tagolatlan és áttekinthetetlen, izolált mondatok halmazából áll.</p>

Szókincs, kifejezés mód

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
<p>A szöveget a témának és a közlési szándékának megfelelő változatos szókincs jellemzi.</p> <p>Az előforduló kisebb lexikai pontatlanságok nem nehezítik a megértést.</p>	<p>A szöveget nagyrészt a témának és a közlési szándékának megfelelő szókincs jellemzi.</p> <p>A vizsgázó törekszik a változatos szóhasználatra.</p> <p>Néhol nem megfelelő a szóhasználat, ez azonban alig nehezíti a mondanivaló megértését.</p>	<p>A szöveget egyszerű szókincs jellemzi.</p> <p>Sokszor nem megfelelő a szóhasználat, ami helyenként jelentősen nehezíti és/vagy akadályozza a mondanivaló megértését.</p> <p>Sok a szóismétlés.</p>	<p>A szövegben felhasznált szókincs szegényes.</p> <p>A nem megfelelő szóhasználat több helyen nehezíti és/vagy akadályozza a szöveg megértését.</p>

Nyelvhelyesség

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
<p>A vizsgázó változatos nyelvtani struktúrákat használ, mondatszerkesztése is változatos.</p> <p>A szöveg hibátlan vagy csak kevés, a szöveg megértését nem nehezítő nyelvi (mondattani, alaktani, helyesírási) hiba található benne.</p>	<p>A vizsgázó törekszik a változatos nyelvtani struktúrák használatára és a változatos mondatszerkesztésre.</p> <p>A szöveg több nyelvi (mondattani, alaktani, helyesírási) hibát tartalmaz, amelyek azonban a megértést nem nehezítik.</p>	<p>A vizsgázó csak egyszerű nyelvtani struktúrákat használ és/vagy mondatszerkesztése nem kellően változatos.</p> <p>A szöveg sok olyan nyelvi (mondattani, alaktani, helyesírási) hibát tartalmaz, amelyek többször nehezítik a megértést.</p>	<p>A szöveget a szintnek nem megfelelő, túlságosan egyszerű nyelvtani struktúrák és igénytelen mondatszerkesztés jellemzi.</p> <p>A szövegben sok, a szöveg megértését jelentősen nehezítő és/vagy akadályozó hiba található.</p>